

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

www.pi.ac.cy/pavis

ΠΑ.Β.Ι.Σ

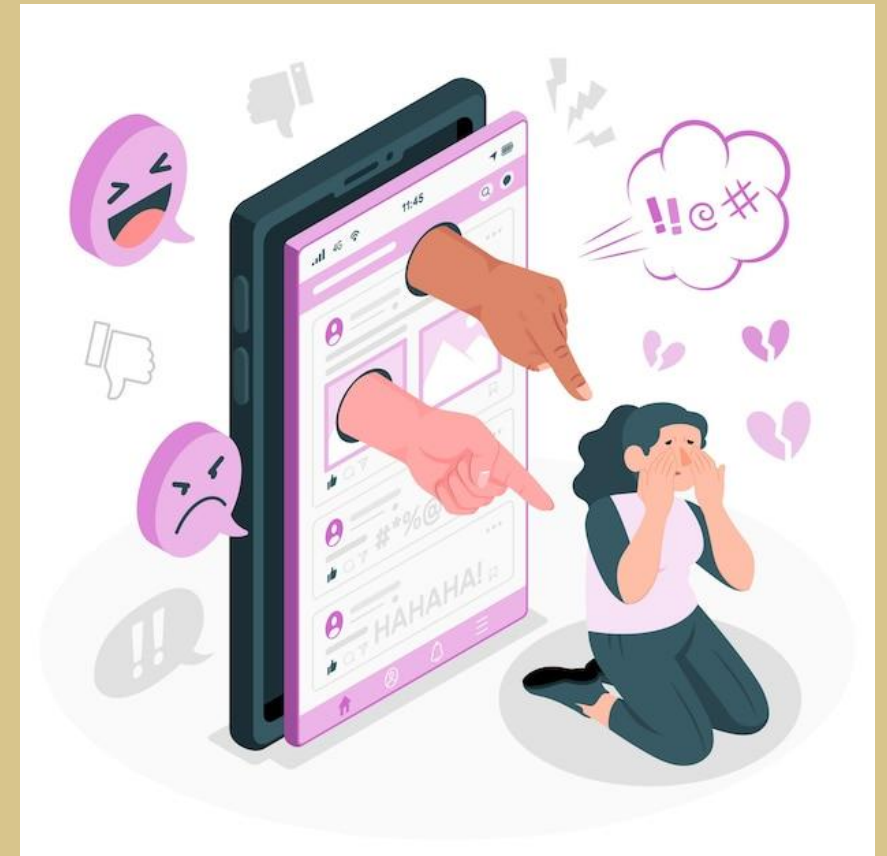
Παρατηρητήριο για τη Βία
στο Σχολείο

SCAN ME

Πρόγραμμα: Πρόληψη και διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού

- Μονοετές πρόγραμμα
- Οικειοθελής συμμετοχή σχολείου. Βασική προϋπόθεση για εμπλοκή στο Πρόγραμμα είναι η σύμφωνη γνώμη των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας
- 3 επιμορφώσεις προσωπικού

1. Τις τελευταίες μέρες ο Ιάσονας και ο Έκτορας τσακώνονται συνεχώς. Το αποκορύφωμα είναι ότι σήμερα πιάστηκαν στα χέρια.

2. Η Έλενα εδώ και μία βδομάδα διαδίδει ψευδείς φήμες για τη Μαριάννα κάνοντας τα άλλα παιδιά να μην τη θέλουν στην παρέα τους.

3. Όταν τελείωσε το μάθημα, τα παιδιά είπαν με έντονο ύφος στην δασκάλα ότι δεν κατάλαβαν τίποτα.

4. Έχει γίνει αναφορά από την Ευγενία ότι ο Χρύσης, μαθητής Γ' Γυμνασίου, κάποιον διαλείμματα της άγγιξε το στήθος και γελούσε κοροϊδευτικά.

5. Η Ευτυχία δε συμπαθεί ιδιαίτερα την Περσεφόνη, την αποφεύγει και δεν θέλει να είναι φίλη της.

6. Ο Νικόλας, αρκετά συχνά, μιμείται τον τρόπο που περπατάει ο Άριστος όταν αυτός περνά από μπροστά του. Οι άλλοι γελούν.

7. Ο Κύπρος έστειλε μια φωτογραφία της Γεωργίας στο viber group της τάξης του την οποία έχει αλλάξει, της έβαλε αυτιά γαιΐδαρου επειδή έχει μεγάλα αυτιά.

8. Ο Αντρέας συστηματικά ζητά χρήματα από πιο μικρά παιδιά το διάλειμμα. Το συμβάν αντιλήφθηκε η παιδονόμος.

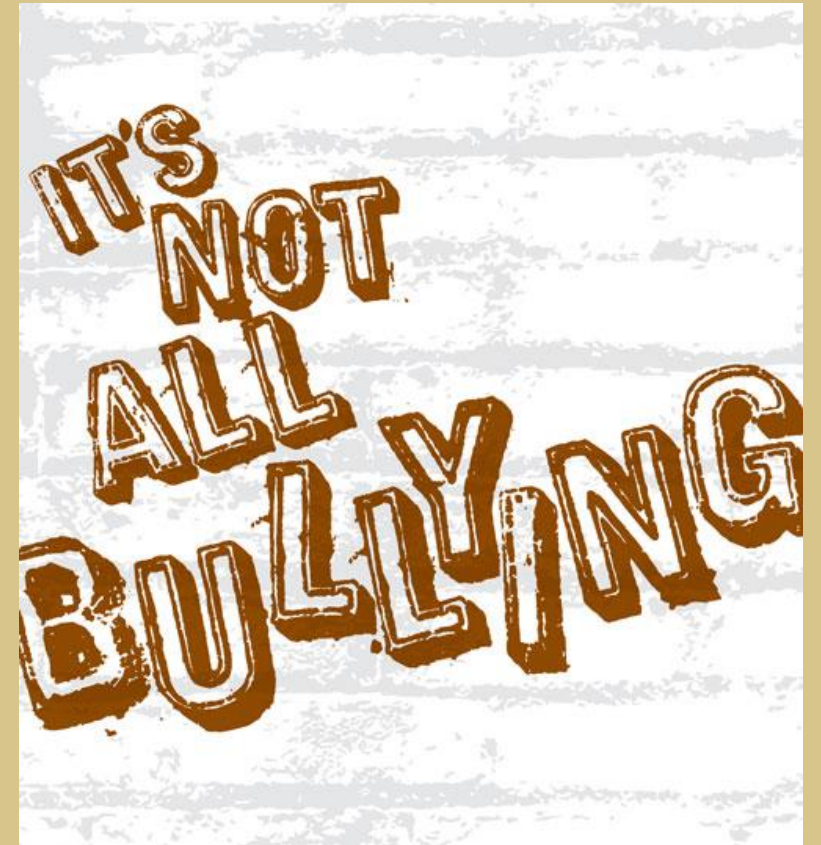
Κριτήρια εκφοβισμού

- Το παιδί που βιώνει εκφοβισμό δεν είναι σε θέση να υπερασπίσει τον εαυτό του/της.
- Ο εκφοβισμός είναι μια πράξη ΑΠΡΟΚΛΗΤΗ. Συνιστά πράξη κακοποίησης μεταξύ συνομηλίκων.

Συμπεριφορές που δεν αποτελούν εκφοβισμό

- Συγκρούσεις
- Ο,τιδήποτε συμβεί κατά λάθος (π.χ. να κτυπήσεις κάποιον/α)
- Το να μην επιθυμείς κάποιος/α να είναι φίλος σου ή να μην συμπαθείς κάποιον/α
- Το να είσαι δυναμικός/ή, να παίρνεις πρωτοβουλίες, να έχεις ηγετικές ικανότητες
- Το να διαφωνείς με κάποιον/α
- Το να δίνεις ανατροφοδότηση σε κάποιον/α

ΠΕΙΡΑΓΜΑ

- Το πείραγμα συμβαίνει μεταξύ φίλων με ισορροπία δύναμης και όλοι το απολαμβάνουν

ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

- Το παιδί θεωρεί / νιώθει / βιώνει ότι οι πράξεις των άλλων ξεπερνούν τα όρια του αστείου και του/της προκαλούν συναισθηματική βλάβη ή νιώθει άβολα.

https://www.youtube.com/watch?v=7RUC_JtyWu4

Μορφές Εκφοβισμού

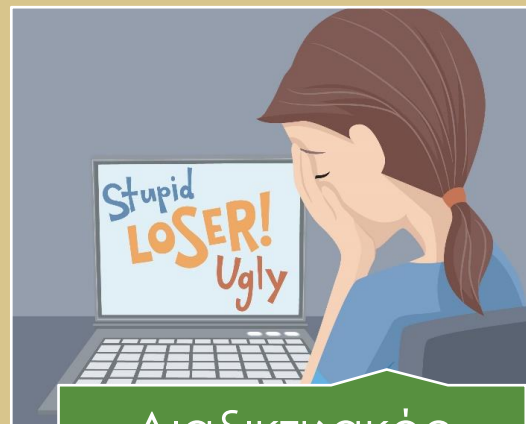
Σωματικός
Εκφοβισμός &
Καταστροφή
Περιουσίας

Λεκτικός
Εκφοβισμός (ή
μίμηση)

Σχισιακός
Εκφοβισμός
(κοινωνικός)

Διαδικτυακός
Εκφοβισμός

Εμπλεκόμενοι

Θύμα

Θύτης

Ακόλουθος
του θύτη

Ενισχυτικός
θεατής

Αμέτοχος
θεατής

Υποστηρι-
κτής του
θύματος

Επιπτώσεις στο παιδί που εκφοβίζεται

- Ψυχοσωματικά προβλήματα (δυσκολίες ύπνου, πονοκέφαλος, στομαχόπνος κ.α).
- Μείωση ακαδημαϊκής επίδοσης
- Σχολική άρνηση
- Κατάθλιψη
- Μαθημένη αβοηθησία
- Αυτοκτονικός ιδεασμός ή απόπειρα
- Μετατροπή σε θύτη σε άλλο πλαίσιο
- Τραύμα με μακροχρόνιες συνέπειες

Χαμηλή
αυτοεκτίμηση

Εκφοβισμός

Ανεπαρκείς αναφορές

Οι μισοί μαθητές που βιώνουν εκφοβισμό δεν αναφέρουν το γεγονός. Νιώθουν:

- Ντροπή (το θεωρούν μυστικό)
- Ενοχές (ότι ευθύνονται για αυτό που συμβαίνει)
- Φόβο (ότι θα χειροτερέψει η κατάσταση αν ομολογήσουν)
- Αβοηθησία (ότι δεν μπορεί να γίνει κάτι για να αλλάξει η κατάσταση)

Εάν σε εκφοβίζουν... ΜΗΝ ΤΟ ΑΝΕΧΤΕΙΣ

Φύγε

Πες με αποφασιστικότητα:
«Σταμάτα! Αυτό που κάνεις με ενοχλεί!»

Μην μένεις μόνος ή μόνη στην αυλή
του σχολείου ή σε άλλους χώρους

Αγνόησέ τους

**Χρησιμοποίησε
χιούμορ**

Περπάτα με έναν φίλο ή μία
φίλη προς και από το σχολείο

https://www.pi.ac.cy/pi/files/anakoynoseis/2023_2024/enimerotiko_polyptycho_bullying.pdf?fbclid=IwY2xjawFfaQhleHRuA2FbQlxMAABHfMAUIfPPOGs03YjglEush60AdaKMKQsB1zHTd2WORNH9Xo wc2xmM3AQHA aem PhccqwuTznFbu qGFPUWsA

Τι να κάνεις όταν εκφοβίζεσαι; Ha! Ha! So?

H	Help	Ζήτα βοήθεια
A	Assert	Διεκδικητική συμπεριφορά π.χ. «Με ενοχλεί αυτό που κάνεις»
H	Humor	Αποστόμωσε το παιδί που σε εκφοβίζει με ένα αστείο
A	Avoid	Απέφυγε το παιδί που σε εκφοβίζει
S	Self-talk	Αντέκρουσε αυτά που ακούς με θετικά λόγια για τον εαυτό σου
O	Own it	Αποδέξου την ταυτότητά σου για την οποία βιώνεις κοροϊδία. Δεν είναι κάτι για το οποίο πρέπει να ντρέπεσαι!

Η μαμά μου μου λέει πως πρέπει να μάθω να υποστηρίξω τον εαυτό μου. «Μην επιτρέψεις να σε κάνουν ό,τι θέλουν. Να στέκεσαι μπροστά τους με τη γερή ραχοκοκαλιά σου. Να έχεις γερά κόκαλα».

Κι εγώ σκέφτομαι ολοένα τις σαρδέλες και τα δικά τους κόκαλα. Μπορείς να φας τα κόκαλά τους. Τα τσακίζεις μέσα στα δόντια σου και γίνονται κομμάτια. Κάπως έτσι θα 'ναι και τα δικά μου κόκαλα, σχεδόν δεν υπάρχουν.

Όλο αυτό που μου συμβαίνει είναι δικό μου φταίξιμο και που δεν έχω την κατάλληλη ραχοκοκαλιά.

Margaret Atwood

Όταν ο εκφοβισμός οδηγεί στον θάνατο

«Όπως προκύπτει από το οπτικοακουστικό υλικό, οι υπόλοιποι παρόντες στο πάρτι, «φίλοι» του Παναγιώτη, επέτρεψαν να περάσει τις τελευταίες στιγμές της ζωής του μόνος και χωρίς κανένα σεβασμό της αξιοπρέπειας και προσωπικότητάς του, χειροκροτώντας, διασκεδάζοντας και ενθαρρύνοντας τους κατηγορούμενους να ελέγξουν τις αντοχές του Παναγιώτη στο αλκοόλ, χωρίς να επέμβουν προς προστασία του. Έβλεπαν μια επικίνδυνη κατάσταση να κορυφώνεται και ουδείς επενέβη ενεργά για να βοηθήσει τον άτυχο Παναγιώτη».

Δικαστήριο, 28/10/21

ΚΑΡΦΩΜΑ

- Όταν ένας μαθητής λέει σε κάποιον/α ενήλικα τι έκανε ένας άλλος μαθητής για να τον βάλει σε μπελάδες ή να τον εκδικηθεί

ΑΝΑΦΟΡΑ

- Όταν ένας μαθητής λέει σε κάποιον/α ενήλικα τι έκανε ένας άλλος μαθητής επειδή οι πράξεις του/της είναι επικίνδυνες ή επιζήμιες

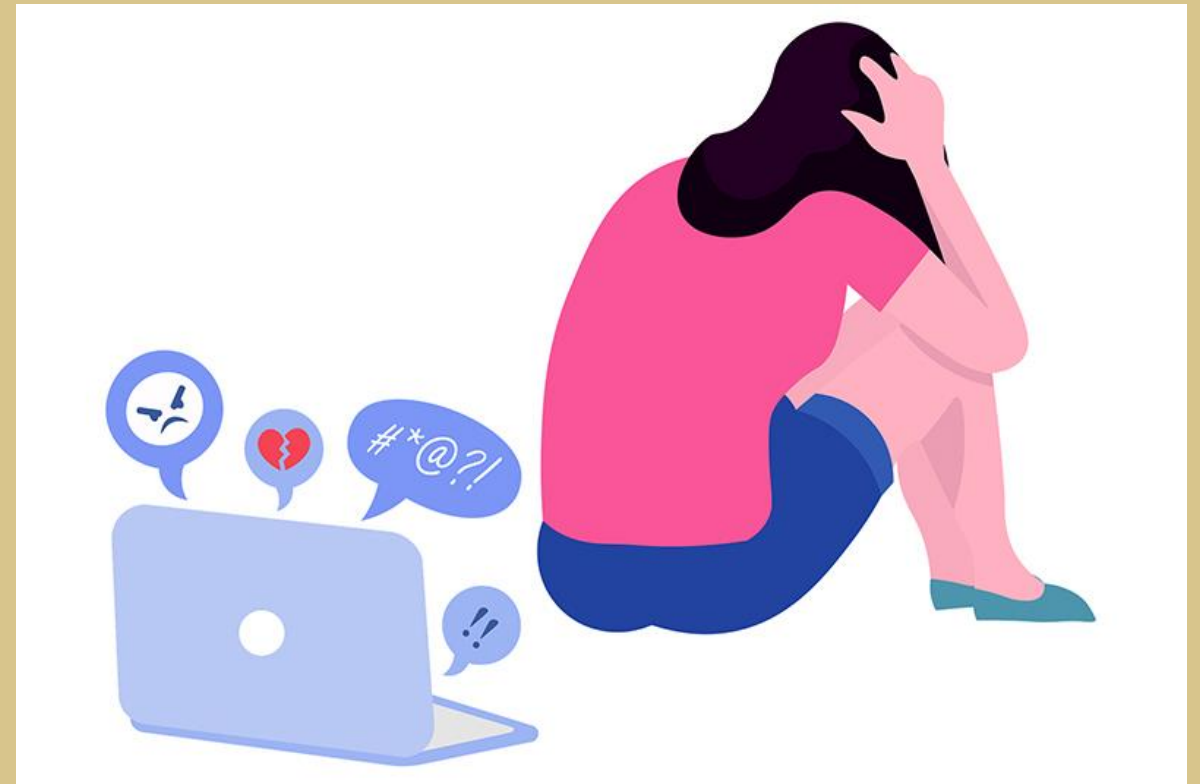
Διαδικτυακός εκφοβισμός

Screenshot

Report

Block

1480

Εισηγήσεις για γονείς

- Εντοπίζουμε τα θετικά στοιχεία του παιδιού, εστιάζοντας την προσοχή στις δυνατότητες και όχι μόνο στις αδυναμίες
- Παρέχουμε τις κατάλληλες ευκαιρίες για ενδυνάμωση της αυτοπεποίθησης και αυτοεικόνας του παιδιού (δίκτυο φίλων, δραστηριότητες κ.α.)
- Γινόμαστε θετικά πρότυπα συμπεριφοράς
- Βοηθάμε το παιδί να αποκτήσει φίλους/φίλες εντός και εκτός σχολείου
- Προωθούμε την αξία της αποδοχής της διαφορετικότητας

Εισηγήσεις για γονείς

- Προσέχουμε για αλλαγές στη συμπεριφορά και στάση του παιδιού π.χ. απροθυμία να πάει στο σχολείο, σωματικά συμπτώματα, μείωση σχολικής επίδοσης, επιθετικότητα, αλλαγή όρεξης για φαγητό κ.α.
- Προετοιμάζουμε το παιδί να αντιμετωπίζει τον εκφοβισμό με διεκδικητική συμπεριφορά π.χ. «δεν μου αρέσει αυτό που είπες ή έκανες»
- Παροτρύνουμε το παιδί να αναφέρει τυχόν περιστατικά ακόμα κι αν δεν εμπλέκεται το ίδιο
- Αναφέρουμε στο παιδί Γραμμές Βοήθειας

Εισηγήσεις για γονείς

- Συνεργαζόμαστε με το σχολείο για επίλυση του προβλήματος. Έχουμε εμπιστοσύνη στην εμπειρογνωμοσύνη του σχολείου για διαχείριση.
- Δίνουμε τη συγκατάθεσή μας αν το σχολείο κρίνει ότι θα ήταν καλό το παιδί να παραπεμφθεί στην Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας
- Επισκεπτόμαστε ψυχολόγο (π.χ. ΓΕΣΥ)

Εισηγήσεις για γονείς

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΑΣΚΗΣΕ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

- Βοηθάμε το παιδί να αντιληφθεί ότι η συμπεριφορά του έχει επιπτώσεις τόσο για το ίδιο όσο και για τους άλλους
- Επιχειρούμε να δει τα πράγματα από τη σκοπιά του θύματος
- Δεν κτυπάμε το παιδί ως τιμωρία για τις επιθετικές συμπεριφορές. Η βία δεν σταματά με χρήση βίας
- Διερευνούμε τι προσπαθεί να καταφέρει μέσα από την εκφοβιστική συμπεριφορά
- Επιβραβεύουμε το παιδί όποτε επιδεικνύει συνεργατικές και φιλικές σχέσεις προς τα άλλα παιδιά

Εισηγήσεις για γονείς

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΒΙΩΣΕ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

- Αναφέρουμε το περιστατικό στον/στην Υπεύθυνο/Υπεύθυνη Τμήματος
- Απενοχοποιούμε το παιδί
- Το επιβραβεύουμε για την αποκάλυψη
- Εξηγάμε τη διαφορά του «καρφώνω» από το «ζητώ βοήθεια»
- Δεν ζητάμε από το παιδί να κάνει στο άλλο παιδί τα ίδια

Εισηγήσεις για γονείς

1. Συνεργαζόμαστε με το σχολείο για το καλό των παιδιών μας
2. Δεν κατακρίνουμε παιδιά ή εκπαιδευτικούς μπροστά στα παιδιά μας
3. Αν συμβεί κάτι στο σχολείο, μιλούμε αρχικά με τη δασκάλα και αν δεν επιλυθεί το ζήτημα με τη διευθύντρια
4. Δεν επικοινωνούμε με γονείς και παιδιά το απόγευμα για να λύσουμε θέματα του παιδιού μας αλλά κάνουμε αναφορά στη δασκάλα
5. Διδάσκουμε τα παιδιά μας διά του παραδείγματός μας

https://www.youtube.com/watch?v=jOrGsB4qG_w

**KEEP
CALM
AND
STOP
BULLYING!**

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο
(ΠΑ.ΒΙ.Σ)

www.pi.ac.cy/pavis

parageorgiou.c@cyearn.pi.ac.cy

22402350